

Turvallisuus- ja terveysosasto
hallitussihteeri Helena Korpinen

VN/8495/2026

Kemikaalineuvottelukunnan asettaminen 1.9.2026—31.8.2029 väliseksi toimikaudeksi

Neuvottelukunnan asettaminen

Kemikaalilain (599/2013) 18 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi asettaa sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä kolmeksi vuodeksi kerrallaan kemikaalineuvottelukunnan, jonka tehtävänä on edistää viranomaisten, keskeisten järjestöjen ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä kemikaaliriskien hallinnassa. Mainitun lainkohdan 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä. Kemikaalineuvottelukunnasta annetun asetuksen (622/1990) 3 §:n mukaan valtioneuvosto määrää neuvottelukunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä muut jäsenet ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Neuvottelukunnassa tulee olla ainakin kemikaalivalvonnan kannalta keskeisten viranomaisten sekä kaupan, teollisuuden ja työntekijöiden keskeisten järjestöjen edustajat. Nykyinen kemikaalineuvottelukunta on asetettu 1.9.2023—31.8.2026 väliseksi toimikaudeksi.

Tehtävät

Kemikaalineuvottelukunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaan neuvottelukunnan tehtävänä on: 1) edistää kemikaaleja ja kemikaalivalvontaa koskevan lainsäädännön kehittämistä; 2) edistää viranomaisten sekä kaupan, teollisuuden ja keskeisten järjestöjen välistä kemikaalialan yhteistyötä; 3) antaa viranomaisille asiantuntija-apua Suomen kantojen valmistelussa koskien Euroopan unionin kemikaalilainsäädäntöä ja sen nojalla tehtäviä päätöksiä sekä kansainvälisiä kemikaalisopimuksia; 4) seurata kemikaalialaa koskevaa tutkimusta ja kehitystä sekä edistää kansainvälistä yhteistyötä; 5) edistää kemikaaleja koskevaa koulutus-, valistus- ja tiedotustoimintaa; sekä 6) hoitaa muut sosiaali- ja terveysministeriön tai ympäristöministeriön neuvottelukunnalle antamat tehtävät.

Kemikaalilainsäädännön tarkoituksena on terveyden ja ympäristön suojeleminen. EU:n kemikaalilainsäädännön toimeenpanolla edistetään markkinoilla olevien kemikaalien turvallisuutta (STM:n strategia 2020). Neuvottelukunta käsittelee erityisesti EU:n kemikaalilainsäädännön valmisteluun, täytäntöönpanoon ja valvontaan liittyviä asioita ja koordinoi näihin liittyen Suomen EU-kantoja. Neuvottelukunta täydentää osaltaan kansallista EU-ministerivaliokunnan ja EU-asioiden komitean alaista jaostotyöskentelyä erityisesti EU:n kemikaalilainsäädännön täytäntöönpanon osalta. On katsottu, että mainitussa jaostotyöskentelyssä ei ole riittävästi substanssiosaamista kemikaaliasioissa, joten erityinen neuvoo-antava elin on tarpeen Suomen kansallisten EU-kantojen yhteensovittamiseksi EU-asetusten täytäntöönpanotyössä.

Kokoonpano

Nykyisessä kemikaalineuvottelukunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä 15 jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Neuvottelukunnan jäsenmäärä on iso, koska kemikaalisektori on erittäin laaja ja kemikaalineuvottelukunnassa on edustettuina kaikki kemikaalivalvonnan kannalta keskeisimmät ministeriöt, viranomaiset sekä kaupan, teollisuuden, työntekijöiden, tutkimuslaitosten ja eräiden kansalaisjärjestöjen edustajat. Sosiaali- ja terveysministeriö esittää, että uuteen neuvottelukuntaan nimetään puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä 14 jäsentä ja heidän varajäsenensä. Sisäministeriö on ilmoittanut, ettei se nimeä jäsentä neuvottelukuntaan. Muutoin neuvottelukunnassa edustettavina olevat tahot ovat samoja kuin nykyisellä toimikaudella. Neuvottelukunnan jäsenistöön kuuluisivat edustajat sosiaali- ja terveysministeriöstä, ympäristöministeriöstä, maa- ja metsätalousministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä (varajäsen liikenne- ja viestintävirasto Traficom)

Turvallisuus- ja terveysosasto
hallitussihteeri Helena Korpinen

VN/8495/2026

sekä puolustusministeriöstä. Lisäksi jäsenistöön kuuluisivat edustajat Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta, Työterveyslaitoksesta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta, Suomen ympäristökeskuksesta, Tullista, Kemianteollisuus ry:stä, Kaupan liitto ry:stä (varajäsen Teknisen Kaupan Liitto ry:stä) ja Teollisuusliitto ry:stä. Sosiaali- ja terveysministeriö esittää, että neuvottelukunnan puheenjohtaja olisi sosiaali- ja terveysministeriöstä ja varapuheenjohtaja ympäristöministeriöstä.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, tasa-arvolaki) 4 a §:n 1 ja 3 momentin mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä, hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueiden välisen yhteistoiminnan toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Viranomaisten ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita tässä pykälässä tarkoitettuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 14.4.2026 päivätyssä nimeämispyyntössään pyytänyt organisaatioiden ehdotusta jäseneksi ja varajäseneksi ja pyytänyt vastaanottajia huomioimaan jäsenesityksissä tasa-arvolain 4 a §:n mukaisen kiintiösäännön. Tästä huolimatta vastaanottajat ovat ehdottaneet jäseniksi ja varajäseniksi selvästi enemmän naisia kuin miehiä. Ministeriö on pyrkinyt tasapainottamaan varsinaisten jäsenten kokoonpanoa siten, että se on tiedustellut ehdokkaita nimenneiltä tahoilta kantaa varajäsenen ja varsinaisen jäsenen paikkojen vaihtamiseen niin, että tasa-arvolain 4 a §:n mukainen kiintiösääntö toteutuisi varsinaisten jäsenten osalta. Suurin osa tahoista (3/4), joille tämä tiedustelu tehtiin, suostui vaihdokseen.

Tasa-arvolain mukaisen 40 prosentin vähimmäisosuuden saavuttaminen edellyttäisi varsinaisissa jäsenissä vähintään seitsemää miesjäsentä. Kokoonpanossa olisi nyt neljä miesjäsentä ja 12 naisjäsentä. Neuvottelukunnan jäsenet on nimetty lähtökohtaisesti kemikaalialan substanssiasiantuntemuksen sekä viranomais- ja asiantuntijatehtävien perusteella. Käytettävissä oleva asiantuntijajoukko on ollut naisvaltainen, eikä sukupuolikiintiötä ole enemmälti mahdollista toteuttaa ottaen huomioon neuvottelukunnan toiminnallisen tarkoituksen. Täten ministeriö katsoo, että asiantuntijatehtäviin perustuva ehdokasasettelu ja käytettävissä olevan asiantuntijajoukon rakenne muodostavat tasa-arvolain 4 a §:ssä tarkoitettua erityisen syyn poiketa kiintiösäännöstä.

Jaostot, sihteerit ja asiantuntijat

Neuvottelukunta voi kutsua pysyviä asiantuntijoita sosiaali- ja terveysministeriön ja ympäristöministeriön suostumuksella. Lisäksi neuvottelukunta voi kutsua tarvitsemassaan laajuudessa tilapäisiä asiantuntijoita. Neuvottelukunta voi asettaa asioiden valmistelua varten jaostoja, joihin neuvottelukunta voi kutsua myös neuvottelukuntaan kuulumattomia pysyviä asiantuntijoita. Jaosto voi myös kuulla asiantuntijoita. Jaoston puheenjohtajan on oltava neuvottelukunnan jäsen tai varajäsen. Sosiaali- ja terveysministeriö voi nimetä neuvottelukunnalle päätoimisen sihteerin.

Kustannukset ja rahoitus

Neuvottelukunnan työ tehdään virkatyönä. Neuvottelukunnan jäsenille ei makseta tehtävästä erillisiä kokouspalkkioita.

Neuvottelukunnan menot maksetaan momentilta 33.01.01.

Esitys

Edellä esitetyn perusteella esitetään, että kemikaalineuvottelukunta asetettaisiin 1.9.2026–31.8.2029 väliseksi toimikaudeksi.